

ПАМ`ЯТКА ВИПУСКНИКА

Харківського національного університету
внутрішніх справ

100-річчя підготовки кадрів охоронців

правопорядку у Харкові 1917-2017 рр.

УДК 378.635.174-057.85(477.54)
ББК 67.9(4УКР-4ХАР)301.163р31

П15

Колектив авторів-укладачів:

канд. психол. наук **І. В. Клименко**, **Л. В. Васянович** (ДКЗ Нацполіції України), канд. пед. наук **Д. В. Швець** (ХНУВС); канд. юрид. наук **А. А. Васильєв**, канд. юрид. наук, доц. **К. О. Черевко** (каф. кримін. права і кримінології ф-ту № 1 ХНУВС) – розділи I, III; д-р юрид. наук, проф. **О. О. Юхно**, канд. юрид. наук, доц. **Г. І. Глобенко**, канд. юрид. наук, доц. **С. Ю. Сичов** (каф. кримін. процесу та організації досуд. слідства ф-ту № 1 ХНУВС) – підрозд. 2.1, 2.2 розд. II; канд. юрид. наук, доц. **Т. П. Матюшкова** (каф. криміналістики та суд. експертології ф-ту № 1 ХНУВС) – підрозд. 2.3 розд. II; д-р юрид. наук, проф. **О. Ю. Салманова**, канд. юрид. наук, ст. наук співробітник **М. В. Завальний**, канд. юрид. наук **В. О. Невядовський** (каф. адмін. права і процесу ф-ту № 3 ХНУВС) – розд. IV; д-р юрид. наук, проф. **О. І. Безпалова**, д-р юрид. наук, проф. **О. В. Джафарова**, канд. юрид. наук, доц. **С. О. Шатрава**, канд. юрид. наук, доц. **С. А. Резанов**, канд. юрид. наук, доц. **О. О. Панова** (каф. адмін. діяльності поліції ф-ту № 3 ХНУВС) – розд. V (за винятком підрозд. 5.1, 5.10; підрозд. 5.5, 5.7, 5.9 у співавторстві), VI (у співавторстві), VII (співавторстві); канд. юрид. наук, доц. **О. А. Моргунов**, **О. А. Соколов** (каф. спец. фізич. підготовки ф-ту № 2 ХНУВС) та канд. техн. наук, доц. **І. В. Власенко**, канд. юрид. наук, ст. наук співробітник **О. Ю. Прокопенко** (каф. тактич. та тактико-спец. підготовки ф-ту № 3 ХНУВС) – підрозд. 5.1, 5.10 розд. V; підрозд. 5.5, 5.7, 5.9 розд. V, розд. VI, VII у співавторстві (співавтори підрозд. 5.7 розд. V – лише **І. В. Власенко**, **О. Ю. Прокопенко**)

Упорядкували: **К. Л. Бугайчук**, канд. юрид. наук, доц.; **П. О. Білоус**

Матеріал зібрали: **І. М. Рязанцева**, канд. юрид. наук, **С. М. Марчишин**

*Рекомендовано Науково-методичною радою
Харківського національного університету внутрішніх справ,
протокол № 2 від 23.02.2017*

Пам'ятка випускника Харківського національного університету внутрішніх справ : [практ. посіб. / кол. авт.-уклад.: **І. В. Клименко**, **Л. В. Васянович**, **Д. В. Швець** та ін. ; упоряд.: **К. Л. Бугайчук**, **П. О. Білоус**] ; за заг. ред. **В. В. Сокурєнка** ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2017. – 96 с.
ISBN 978-966-610-226-6

У практичному посібнику на допомогу молодому працівнику Національної поліції України зібрано матеріал, який буде корисним під час кваліфікації правопорушень, проведення досудового розслідування, розгляду питань, що стосуються адміністративних правопорушень. Значну увагу приділено опису необхідних практичних дій поліцейських та алгоритмів таких дій у типових ситуаціях службової діяльності.

УДК 378.635.174-057.85(477.54)
ББК 67.9(4УКР-4ХАР)301.163р31

ISBN 978-966-610-226-6

© Харківський національний університет
внутрішніх справ, 2017

© Колектив авторів-укладачів, 2017

© Сокурєнка В. В., загальне редагування, 2017

© Бугайчук К. Л., Білоус П. О., упорядкування, 2017

ЗМІСТ

I. Кваліфікація кримінальних правопорушень	5
II. Проведення досудового розслідування	12
2.1. Алгоритм дій працівників поліції на початку досудового розслідування	12
2.1.1. Загальні положення.....	12
2.1.2. Надходження до правоохоронного органу заяви (повідомлення) про кримінальне правопорушення поштовою кореспонденцією	15
2.1.3. Безпосереднє виявлення службовою особою кримінального правопорушення.....	15
2.1.4. Безпосереднє виявлення службовою особою кримінального правопорушення під час роботи в складі слідчо-оперативної групи	16
2.1.5. Загальний процесуальний порядок організації та проведення огляду місця події	16
2.2. Алгоритм підготовки та проведення допиту.....	19
2.2.1. Допит свідка	19
2.2.2. Допит потерпілого	22
2.2.3. Допит підозрюваного.....	25
2.2.4. Допит неповнолітнього підозрюваного	28
2.2.5. Проведення одночасного допиту декількох осіб.....	31
2.3. Алгоритм дій слідчого щодо огляду місця події	33
III. Визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень. Розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян.....	44
3.1. Визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень	44
3.2. Визначення неоподаткованого мінімуму доходів громадян	48
3.3. Вплив розміру неоподаткованого прожиткового мінімуму доходів громадян на кваліфікацію правопорушень	49
IV. Адміністративне правопорушення. Адміністративна відповідальність.....	50
4.1. Адміністративне правопорушення та його склад	50
4.2. Адміністративна відповідальність	52
4.3. Порядок складання процесуальних документів у справах про адміністративні правопорушення.....	55
4.4. Кваліфікація окремих адміністративних правопорушень.....	60
4.4.1. Стаття 173. Дрібне хуліганство	60
4.4.2. Стаття 178. Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді	62

4.4.3. Стаття 185. Злісна непокора законному розпорядженню або вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця.....	65
V. Дії поліцейських у типових ситуаціях службової діяльності.....	67
5.1. Дії поліцейських після зупинки транспортного засобу.....	67
5.2. Дії працівника поліції, якщо водій вимагає надати йому докази порушення ним Правил дорожнього руху.....	67
5.3. Чи можна визнати пасивний опір водія (зачинився в автомобілі) злісною непокорою.....	69
5.4. Яким є порядок складання матеріалів стосовно осіб, які належать до спеціальної категорії (суддів, депутатів, прокурорів, дипломатів, водіїв спеціальних автомобілів, які порушили Правила дорожнього руху).....	69
5.5. Яким є порядок перевірки документів у правопорушника.....	70
5.6. Що слід вважати непокорою, а що – злісною непокорою працівнику поліції.....	72
5.7. Дії поліцейського в разі виявлення снарядів, які не вибухнули, вибухових, хімічних, радіоактивних та інших речовин.....	73
5.8. Дії поліцейського під час забезпечення охорони місця події.....	74
5.9. Дії поліцейського під час супроводження затриманого пішим порядком.....	75
5.10. Дії поліцейських під час доставляння правопорушника службовим транспортом.....	76
5.11. Порядок звернення поліцейського до громадян.....	76
VI. Алгоритм дій поліцейських при прибутті на місце ДТП та оформленні матеріалів про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.....	78
VII. Алгоритм дій працівників поліції під час виклику за фактом сварки на сімейно-побутовому ґрунті.....	90

13. Ні в якому разі не просовувати руку та інші частини тіла до салону транспортного засобу.

14. Не повертатися спиною до транспортного засобу, що перевіряється.

15. Не допускати наближення сторонніх осіб під час спілкування з водієм.

16. Постійно тримати візуальний контакт із напарником, щоб у випадку необхідності подати завчасно узгоджений невербальний жест.

Поліцейському забороняється:

1) сідати до транспортного засобу, що перевіряється, крім випадків крайньої необхідності;

2) знаходитися попереду або позаду транспортного засобу, що перевіряється;

3) стояти між особою і поліцейським (напарником), безпеку якого він забезпечує.

Поліцейським необхідно пам'ятати, що будь-який контакт з особою може призвести до ускладнення ситуації до високого ризику загрози.

Поліцейський ніколи не повинен повідомляти особу про свої наміри.

Під час контактування з правопорушником та виконання процесуальних дій рекомендується запропонувати йому залишатися за кермом в автомобілі, якщо немає виняткових обставин, що вимагають запросити водія та пасажирів вийти з транспортного засобу.

У разі виходу правопорушника з автомобіля поліцейські, дотримуючись заходів особистої безпеки та принципу «Контакт-прикриття», пропонують йому залишитися на місці, а в разі відмови – узяти необхідні документи та разом з ним зійти з проїжджої частини дороги на узбіччя, де здійснити перевірку документів, установити особу правопорушника та виконати відповідні процесуальні дії.

5.2. Дії працівника поліції, якщо водій вимагає надати йому докази порушення ним Правил дорожнього руху

Порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення в органах (посадовими особами), уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення, визначається Кодексом України про адміністративні правопорушення та іншими законами України.

Стаття 35 закону України «Про Національну поліцію» визначає підстави зупинення транспортного засобу, зокрема те, щоб поліцейський може зупиняти транспортні засоби у разі, якщо водій порушив Правила дорожнього руху. Поліцейський зобов'язаний проінформувати водія про конкретну причину зупинення ним транспортного засобу з детальним описом підстави зупинки.

Стаття 251 КУпАП визначає, що доказами у справі про адміністративне правопорушення є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність цієї особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності,